

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

α) Καταγραφή, τεκμηρίωση και ψηφιοποίηση πρωτογενών πηγών (100sources/πλατφόρμα I)

Η βασική ερευνητική δραστηριότητα του έργου θα δημιουργήσει ένα ψηφιακό αποθετήριο με σχολιασμένα πρωτογενή τεκμήρια γύρω από τη μεταναστευτική ιστορία και εμπειρία από το 1922 έως σήμερα. Το αποθετήριο θα πλαισιώνεται από τη σχετική βιβλιογραφία, καθώς και από ένα ψηφιακό χάρτη με φορείς, μουσεία, μνημεία και συλλογικότητες που σχετίζονται με τη μικρασιατική προσφυγική ιστορία. Οι επισκέπτες της πρώτης ψηφιακής πλατφόρμας του έργου με τίτλο: «100sources», όπου θα περιλαμβάνονται τα παραπάνω, θα έχουν τη δυνατότητα να αντλήσουν τεκμηριωμένο υλικό για έρευνα, πολιτιστικές, τουριστικές και εκπαιδευτικές δράσεις.

.....

β) Εργαλεία και δράσεις συμμετοχικού σχεδιασμού για τη μελέτη της προσφυγικής μνήμης και εμπειρίας στον αστικό χώρο (100reflections/πλατφόρμα II)

Μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα, εργαστήρια ιστορίας και συμμετοχικού σχεδιασμού θα πραγματοποιηθεί τόσο η συλλογή νέων ερευνητικών δεδομένων όσο και η διάχυση της ερευνητικής διαδικασίας σε διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες που ενδιαφέρονται να μελετήσουν το προσφυγικό παρελθόν και να (συν)διαμορφώσουν αφηγήσεις για την ιστορία και το παρόν των πόλεων που δραστηριοποιείται το έργο. Στο πλαίσιο αυτό, θα δημιουργηθεί η δεύτερη ψηφιακή πλατφόρμα με τίτλο: «100reflections», η οποία θα αποτελέσει το βασικό εργαλείο για τις συμμετοχικές και πληθοποριστικές δραστηριότητες του έργου.

.....

γ) Φυσικές και Ψηφιακές Αφηγήσεις (100places/πλατφόρμα III)

Στις τέσσερις πόλεις-λιμάνια θα πραγματοποιηθούν φυσικές και ψηφιακές (Phydigital) διαδρομές, pop-up εκθέσεις και ένα πρότυπο διαδραστικό παιχνίδι, αναδεικνύοντας με καινοτόμους τρόπους και με στόχευση σε διαφορετικές ομάδες του πληθυσμού ζητήματα συλλογικής μνήμης, προσφυγικής εμπειρίας και διαμόρφωσης του αστικού χώρου. Οι αφηγήσεις και οι διαδρομές θα συμπεριληφθούν στην τρίτη πλατφόρμα του έργου με τίτλο: «100places». Το 100memories θα ολοκληρωθεί με μια κεντρική έκθεση που θα συμπυκνώνει τη γενικότερη φιλοσοφία του στις αρχές του 2023.

.....

Το ερευνητικό έργο υλοποιείται από το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών με τη σύμπραξη των συνεταιριστικών επιχειρήσεων Sociality (με αντικείμενο την τεχνολογία) και Commonsplace (με αντικείμενο τον συμμετοχικό σχεδιασμό) στο πλαίσιο της δράσης «Ερευνώ - Δημιουργώ - Καινοτομώ» και συγχρηματοδοτείται από την Ε.Ε. και εθνικούς πόρους μέσω του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)» (κωδικός έργου: Τ2ΕΔΚ-04827).

100 memories

Ολοκληρωμένη δράση φυσικής και ψηφιακής τεκμηρίωσης και προβολής της μικρασιατικής προσφυγικής μνήμης

Φωτογραφία εξωφύλλου:

λεπτομέρεια της φωτογραφίας Refugees from Asia Minor.
Greece, 1922, Library of Congress

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: 100memories@eie.gr

100memories

https://100memories.gr

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ
ΔΡΑΣΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ
ΜΝΗΜΗΣ

100

memories

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΤΕΡΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

sociality commonsplace
κοινωνία ψηφιακής επικοινωνίας

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

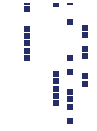
#100MEMORIES

ΜΝΗΜΗ, ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΑΣ ΑΙΩΝΑΣ
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΣΕ
ΕΝΑ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Το 2022 θα συμπληρωθούν 100 χρόνια από την μεγαλύτερη προσφυγική μετακίνηση που σημειώθηκε στην ελληνική ιστορία. Η άφιξη και εγκατάσταση στην Ελλάδα σχεδόν ενός εκατομμυρίου προσφύγων σημάδεψε πολλαπλά την ελληνική κοινωνία, που γνώρισε στη συνέχεια επαναλαμβανόμενες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές. Η προσφυγική εμπειρία της δεκαετίας του 1920 αποτελεί θεμελιακό στοιχείο της κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας της σύγχρονης Ελλάδας, που αποτυπώνεται στη συλλογική μνήμη, την ιστοριογραφία, τον αστικό χώρο αλλά και την καθημερινότητα των πολιτών.

Το ερευνητικό έργο «100memories: Ολοκληρωμένη δράση φυσικής και ψηφιακής τεκμηρίωσης και προβολής της μικρασιατικής προσφυγικής μνήμης» επιχειρεί να συνδέσει την ιστορική έρευνα για την προσφυγική εγκατάσταση και τις μεταναστευτικές ροές που ακολούθησαν τα επόμενα 100 χρόνια, με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογικών μεθόδων και εργαλείων με στόχο την τεκμηρίωση, διάδοση και αναπαράσταση όχι μόνο της ιστορικής μνήμης γύρω από τον προσφυγικό-μεταναστευτικό πληθυσμό αλλά τον τρόπο που σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο η ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας συνυφαίνεται με την προσφυγική άφιξη και εγκατάσταση του 1922 και τα μεταναστευτικά ρεύματα –από και προς την Ελλάδα– που ακολούθησαν.

Το έργο εστιάζει σε τέσσερις πόλεις-λιμάνια που δέχτηκαν μεγάλο αριθμό προσφύγων. Το έργο εστιάζει σε τέσσερις κομβικές για την προσφυγική εμπειρία πόλεις-λιμάνια (Πειραιάς, Βόλος, Θεσσαλονίκη και Χανιά) και απευθύνεται στους κατοίκους και τους επισκέπτες των παραπάνω πόλεων μέσα από τις φυσικές δράσεις που θα υλοποιηθούν στις πόλεις αυτές αλλά ταυτόχρονα απευθύνεται σε ένα ευρύ κοινό –στην Ελλάδα και το εξωτερικό– μέσα από τον δίγλωσσο ιστότοπο που θα περιλαμβάνει τρεις καινοτόμες ψηφιακές πλατφόρμες.

Η πόλη ως χώρος κατοικίας, εργασίας, ελεύθερου χρόνου, ως ο χώρος της παραγωγής και της κοινωνικής αναπαραγωγής, ως χώρος συναντήσεων και συγκρούσεων θα βρεθεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της ερευνητικής διαδικασίας. Η ομάδα του έργου, οι κάτοικοι και οι επισκέπτες των πόλεων θα συναντηθούν και θα προσπαθήσουν μαζί να συγκροτήσουν μια βιογραφία των αστικών τόπων εκκινώντας από τους πιο «ταπεινούς» χώρους της καθημερινής ζωής. Τι ιστορίες μπορεί να αφηγηθεί ένα σπίτι στην Άνω Πόλη της Θεσσαλονίκης, ένα παγκάκι σε μια πλατεία της Νέας Ιωνίας του Βόλου, μια προβλήτα του λιμανιού των Χανίων, ένα ραφτάδικο στη Νέα Κοκκινιά;

Σε αυτούς τους μικρούς, «ασήμαντους» χώρους της καθημερινότητας καθρεφτίζονται οι μεγάλες και «σημαντικές» ιστορίες των ξεριζωμών, των πολέμων, των πολιτικών συγκρούσεων των οικονομικών καταστροφών. Καθρεφτίζονται όμως παράλληλα και οι ιστορίες του μόχθου, της ελπίδας και του αγώνα για επιβίωση. Σε μια ανάγωση που εκκινεί από τους χώρους της καθημερινής ζωής, οι πρόσφυγες και οι μετανάστες νοηματοδοτούνται ως δρώντα υποκείμενα που μέσα από ατομικές και συλλογικές πρακτικές επιχειρούν να ξανατίσουν τις ζωές τους –και κατά συνέπεια τις (νέες) πόλεις που κατοικούν.

Με την ολοκλήρωση του έργου αυτού, το 2023, στοχεύουμε να έχουμε δημιουργήσει έναν χώρο –φυσικό στις πόλεις αναφοράς και ψηφιακό μέσα από τον ιστότοπό μας– όπου η προσφυγική και μεταναστευτική ιστορία της Ελλάδας μέσα από προσωπικές αφηγήσεις ανθρώπων που πήραν τον δρόμο της προσφυγιάς και της μετανάστευσης, αρχαικά τεκμήρια και υλικά αποτυπώματα της εμπειρίας αυτής θα παρουσιάζεται, θα τεκμηριώνεται και θα είναι προσιτή και προσβάσιμη στο ευρύ κοινό.

Building a home out of mud bricks, 1923 στο Armen T. Marsoobian, "Reimagining a Lost Armenian Home – The Dirdilian Photography Collection", I. B. Tauris (2017), σελ. 206

